

Imreh András

ARCOK ÉS BETŰK

I

Fordult felém egy arc. Indulni kellett.
Teremőrök kiabáltak hiába.
Akkor már nem értettem azt a nyelvet.

Visszafelé, lezárt kastélyszobákba.
Vissza, elfelejtett arcok között.
Úgysem találom meg. De hátha. Hátha.

Állóképek sorozata pörög.
Hol az az arc? Anyám. Anyám. Anyám.
Nyelviskolák. Körletek. Öltözők.

Ő az? Nem tudom. Ő az? Nem. Talán.
Éhes vagyok. Inkább semmit se mondok.
Biztos, hogy ő? Másképp nem mondanám.

De nem. Az ajkak. Nem. Az orr. A homlok.
Nem ő. Már összemosódtak előttem
a koponyák, állkapcsok, pofacsontok.

Aztán megvolt. Homályban, üdvözülten
elcsigázott arcaim ünnepeltek.
És én is mosolytalanul örültem,

mintha megálmodnék egy régi kertet.

II

De végig ébren. Vér és gondolat
szivárgott vissza kiszikkadt agyamba.
Elfelejtettem kézírásomat,

de lassan betűket róttam a lapra.
Zsigeri volt, mint minden nagy karambol,
méhekkal páرزó üvegtestű hangya,

első *A* betűm, hatéves koromból.

POKRÓCOK ÉGNEK.

Egyedül
egy félszeg férfi áll a téren.
Egy ablakban egy fiú ül
könyvtári könyvvvel a kezében.

Kétágú létrára dobott
takaró csökken fölfele.
Lámpa. Lábos. Higanygolyók.
Egy inhalálás hűlt helye.

Plédéből varrt kerek spanyolfal
embertelen szoknyája lángol
sötétkék textil lófarokkal.
És víz csöpög fürdőruhákból.

Úgy kap fel egy törülközőt,
felhajtva a széleinél,
mint forró nyári délelőtt
egy test nedves nyomát a szél.

Pokrócok égnek. Foglalatba
csavarva ég egy pusztaszem.
És a szemnek egy pillanatra
eszébe jut egy érzelem.

IGUÁNÁK VEDLÉS KÖZBEN

De nem engedik, hogy elszabaduljon
A halál ménese. Tekintetük
Túl a megolvadt földi horizonton.
Minden életfunkciójuk együtt.

Akkor rajtaütött a paprika.
Kidülledt, reflex nélküli szemek.
A nő, hogy most mit kell csinálnia.
Egy ruhamintát ismételtetett.

Fél egy. Egy vak kakas felkukorékol.
Két bőrcipőben bűzös fügelekvár.
Mozdulatlan lépnek ki önmagukból –
Bő atlétatrikóból két gyerekváll.

A hím alszik. Álmában felreped
És megnyílik egy ivartalan ágyék.
A nő guggol. Nézi a köveket.
Túri, hogy nőjön testéből az árnyék.

Fél egy. Egy falióra a homokban.
A nagymutató öreg és sötét.
A fájdalmat a nőstény bírja jobban.
Ha van ilyen: fogják egymás kezét.

Sok év után. Idegen tengeren.
Az emeletes hullámok alatt.
A nőn ruha. A férfi meztelen.
Mögöttük fehér homoksivatag.

„EGY ÜLDÖZÉSI MÁNIÁS, AKIT TÖRTÉNETESEN ÜLDÖZTEK IS”

Németh László roppant terjedelmes levelezésének több ezer levelet magába foglaló és kiadásra váró gyűjteményéből emeltünk ki néhány jellemző darabot. A föléljük irt cím tulajdonképpen Illyés Gyulától származik: ő jellemezte így nemzedéktársának rendkívüli érzékenységgű lelki habitusát. Németh László életútjának ismerői jól tudják, hogy ez az író szinte állandóan az üldöztetés pszichózisában élt, 1945 előtt éppúgy, mint 1945 vagy 1956 után. A sérelem volt lelki háztartásának egyik állandó fűtőanyaga. Így például köztudomású, hogy 1946-tól kezdve mérget hordott a cipőjében, bár nem indokolatlanul, hiszen az első hazai koholt

per, a „köztársaságellenes összeesküvés” leplezése idején, 1946–1947 fordulóján hivatalos részről úgy forgalmazták a névét, hogy Németh László volt ennek az összeesküvésnek a szellemi vezére. (Az akkori belügyminisztérium hivatalos közleménye szerint az összeesküvők célja „a jogfolytonosság alapján a Horthy-rendszer visszaállítása” volt, „fegyveres erővel”, s ennek a mozgalomnak lett volna fő ideológusa az az író, aki a két háború között a Horthy-rendszer társadalmi struktúrájának és szellemiségének egyik következetes bírálója volt, s akinek a MAGYAROK ROMÁNIÁBAN című, „hazaárulásnak” minősített útinaplója országos felháborodást